

Den Země 2019

Návrh aktivit předpokládá využití

- v nedělní škole
- při sborovém dni/odpoledni
- v biblické hodině pro děti
- dlouhodobější aktivity mohou sbory využít dle domluvy

Společné zahájení, úvodní zamyšlení (David Šorm)

Mezinárodní den Země si se stále větší obecnou pozorností zaměřenou na přírodu získává své příznivce. Nejen střediska ekologické výchovy ale i školy, obce, mládežnické organizace a mnohé spolky v tento den (22. dubna) se snaží pořádat různé aktivity zaměřené na uvědomění si významu stabilního a udržitelného života na zemi. Křesťané k tomuto významnému dni mohou přistupovat s vděčností k Pánu Bohu jako Stvořiteli. Jelikož letošní den Země přichází na velikonoční pondělí, nepředpokládáme, že sbory budou aktivity pro rodiny a děti připravovat na tento den. Časový souběh však nabízí k oné pomlázce nejen radost a optimismus, ale také rozměr vděčnosti a pokory před Hospodinem. Uvědomujeme si krásu tajemství života s o to větší odpovědností.

Ekopedagogové se poměrně shodují v tom, že pro dětské období je ve vztahu ke stvoření (přírodě) nejdůležitější tzv. badatelský přístup. To znamená co nejvíce poznat přírodu, jednotlivé druhy rostlin a živočichů, jejich vlastnosti a význam, aby si informace postupem času mohly zařadit do souvislostí, u kterých časem poznají také poněkud tíživý tón vzhledem ke změnám života na zemi, jejichž hlavním původcem je člověk. Propojit primární objevování přírody s objevováním základních biblických příběhů se nám jeví jako velmi šťastné zvláště na půdě křesťanského sboru. Letos jsme vybrali příběhy, u kterých je důležitý význam vody. Voda jako důležitý biblický detail. Možná tím, že sami řešíme její nedostatek, k nám mohou biblické příběhy promlouvat opět nově a se svou naléhavostí. Voda jako podmínka veškerého života se v biblickém svědectví stává mocným symbolem. Zkusme tyto souvislosti i letos společně „rozehrát“. Přejeme vám všem pěkné chvíle a radost z dětské radosti. S dalšími a novými nápady nás neváhejte kontaktovat, sami budeme za ně rádi. Pošlete nám fotky, obrázky...

Pro úvodní slovo dětem doporučujeme krátké zastavení a zamyšlení. Můžeme se dětí ptát, jak je důležitá voda, co všechno voda jako živel činí (i neštěstí). Abychom k ní měli úzký vztah (nejlepší je sklenice pramenité vody), ale měli k ní i respekt (rozvodněná řeka). Můžeme připomenout vodu křtu, která připomíná „nové narození“, odpuštění hříchu, ale i osvěžení a posilu pro život. K vodě se také vztahuje příběh o křtu v knize Tinie de Vries, Hrajeme si v Boží zahradě, Eman, 1998, která je ve sborových či farářských knihovnách. Stejně tak se můžeme do určité míry inspirovat (i při slovu dětem při bohoslužbách) z knihy Peggy Joy Jenkinsové, Jak rozvíjet dětskou spiritualitu, Jednoduchá praktická cvičení, DharmaGaia, 2009 (knihla není křesťanská, ale má zajímavé podněty a praktické nápady, které se dají při odpovědném přístupu pro katechezi použít).

Stanoviště

- lze použít všechny navržené aktivity nebo si z nich vybrat jen některé
- každé stanoviště může mít na starosti jeden člověk (učitelé NŠ, rodiče, prarodiče, mládež, farář) a děti si je obcházejí v nahodilém pořadí nebo lze připravit několik stanovišť a jeden člověk je s malou skupinou dětí postupně projde
- na stanovištích mohou být obrázky nebo třeba biblické postavičky, děti mohou hádat, o jaký příběh se jedná
- na každém stanovišti bychom si měli připomenout biblický příběh, ke kterému se úkol vztahuje
- na stanovištích lze něco získávat (např. modré korálky jako kapky vody na šňůrku)

1) Noční rybolov (Jan 21, 1–8)

Učedníci-rybáři jedné noci vyjeli lovit ryby. Rozhazovali sítě, ale pořád nic. Teprve po setkání se vzkříšeným Ježíšem byla jejich snaha korunována úspěchem. Zkusíme si také lovit ryby, ale na udice.

Budeme-li tuto aktivitu ke Dni Země využívat letos v roce 2019, nejspíš v neděli po Velikonocích, doporučujeme připomenout příběh právě z Janova evangelia, kde se jedná již o povelikonoční příběh, o setkání se vzkříšeným Kristem.

Pomůcky: pro menší děti udice – tyčka s magnetem a rybičky z papíru s připnutou kancelářskou sponkou nebo pro starší děti udice – hůlka c provázkem a háčkem a rybičky ze dřeva s ouškem, lano

Aktivita: Z „jezířka“ ohraničeného lanem loví děti rybičky pomocí udice.

2) Rozmluva Ježíše a samařské ženy u studny (Jan 4, 1–30)

Žena šla nabrat vodu do studny na kraji města. Setkala se tam s Ježíšem.

Nejen tenkrát, ale i dnes je spousta lidí, kterým voda neteče tak zcela samozřejmě doma z kohoutku, ale musejí pro ni chodit s vědrem hodně daleko. Je to lehké? Jak dlouho trvá nanosit třeba támhleto velkou nádobu?

Pomůcky: plastové kyblíčky, voda, 2 velké nádoby

Aktivita: Děti dostanou za úkol z první velké nádoby/studánky/studny přenášet vodu kyblíčkem do druhé nádoby vzdálené od první úměrně věku a schopnostem dětí (každý může přenést předem daný počet kyblíčků vody/každý nosí tak dlouho, dokud ho to baví – u malých dětí/štafetově přenášíme vodu tak dlouho, dokud není druhá nádoba plná). Podaří se tak celé skupině naplnit velkou nádobu? A co teď s vodou uděláme? Jak ji můžeme využít? (zalít květiny, strom,...).

3) **Jonáš a velryba (Jon 1, 15–16 a 2, 1–2 a 2, 11)**

V Bibli čteme, že po té, co námořníci hodili Jonáše prchajícího před úkolem od Hospodina do moře, spolkla jej velká ryba. Bůh nechtěl, aby Jonáš zahynul, ale aby splnil úkol, který mu byl uložen, aby šel do města Ninive a přiměl jeho obyvatele k pokání.

Velkou rybu polykající Jonáše chápeme spíše jako obraz. Velké ryby ve skutečnosti často loví ryby menší, některé se živí docela malými živočichy. Velryby (kytovci) se živí jen těmi drobnými živočichy, které i s mořskou vodou nabírají do tlamy a vodu cedí ven přes kostice. U rybníka se můžeme podívat, co bývá potravou našich ryb. Pokud chceme tuto aktivitu zařadit a využít jen velkou nádobu s vodou, můžeme do vody naházet různé drobné předměty, které plavou na hladině nebo se vznášejí ve vodním sloupci, a dát dětem za úkol ulovit jich třeba určitý počet.

Pomůcky: cedníky/ sítky pro lov vodních bezobratlých živočichů, rybník/nádoba s vodou a drobnými předměty, bílé větší misky s vodou z rybníka

Aktivita: Pomocí cedníků loví děti drobné předměty, které plavou ve vodě v nějaké větší nádobě nebo pomocí sítěk loví vodní živočichy skutečné v rybníku a pozorují je v bílých miskách s rybníční vodou.

4) **Voda ze skály (Ex 17, 1–7)**

Mojžíš prosil Hospodina o vodu pro izraelský národ na poušti. Hospodin mu řekl, aby udeřil svou holí do skály, že tam vytryskne pramen. Mojžíš Hospodinu důvěřoval a udělal to. Voda vytryskla.

Pomůcky: dřevěná hůl, obrácený kbelík, šátek

Aktivita: Děti zavážeme oči, do ruky si vezme hůl a od vyznačené čáry (po zatočení třikrát dokola) se vydá směrem ke kbelíku. Když si myslí, že už je u něj, zkusí ho zasáhnout holí. Můžeme dát třeba tři pokusy. Pokud je to příliš obtížné, mohou kamarádi pomoci navigovat dítě ke kbelíku.

5) **Noemova archa (Gen 7, 1–4)**

Noe měl za úkol naložit do archy od každého druhu několik párů zvířat.

Pomůcky: dvojice kartiček s obrázky zvířat/zvířátka z lega/zvířecí figurky

Aktivita: Děti dostanou do ruky obrázek/figurku jednoho zvířete a v určitém území mají za úkol najít druhé zvíře do dvojice.

6) **Přechod přes Rudé moře (Ex 14, 15–31)**

Jako Izraelci prošli na cestě z Egypta rozpolcené moře, projdou i děti stezkou ohraničenou zleva a zprava.

Pomůcky: šátek, kameny/lana na vyznačení stezky

Aktivita: Zavážeme dítěti oči a jeho úkolem je prolézt stezku označenou zprava i zleva kameny nebo ohraničenou lany.

7) Eliáš a vdova ze Sarepty (1 Kr 17, 1–24)

V zemi bylo sucho. Eliáš byl poslán do Sarepty u Sidónu, kde mu od hladu a žízně pomohla jedna vdova, on pomohl jí tak, že se přimlouval u Boha za uzdravení jejího syna, všem pomáhá Hospodin.

Aktivita: Ve dvojici dosáhnout někam, kam jedno dítě samo nemůže dostat, ale pokud si pomohou a vezmou se na záda, dosáhnou tam. Nebo něco podobného.

8) Eliášův zápas na Karmelu (1 Kr 18, 20–39)

Umíte rozdělat oheň? Na jednu sirku? Bez papíru? Když je vlhko? Křesadlem? Lupou? Vyzkoušejte si to. Nemusí to být úplně jednoduché. Jen Hospodin může seslat oheň i na vodou úplně promáčený oltář a oheň jasně vzplane. Připomeňte si, jak to bylo na hoře Karmel.

Pomůcky: sirky/křesadlo/lupa, papír, dřevo na oheň

Aktivita: Úkolem dětí je rozdělat oheň. Obtížnost zadání necháme na učitelích, schopnostech a zkušenostech dětí.

9) Někteří z učedníků byli rybáři. Uměli byste uvázat lodní smyčku a rybářskou spojku? Nebo i další uzly?

Pomůcky: šňůry vhodné k vázání uzlů (uzlovačky)

10) Společný zpěv

Pomůcky: zpěvníky, hudební nástroje

Můžeme vybrat písně k uvedeným příběhům, o vodě, o dešti, o suchu, podle toho, co v NŠ známe nebo se chceme naučit (Muž moudrý stavěl svůj dům na skále – i s ukazováním, Vítr se ztiší atd.).

Návrhy na dlouhodobější aktivity:

– vyčištění/obnova/vybudování studánky někde v okolí sídla sboru (možná motivace: Izák buduje studny Gen 26, 15–25, Eliáš uzdravil vodu v Jerichu 2 Kr 2, 19–22)

– vysazování stromů, keřů, travnatých pásů podél cest, na okrajích polí jako péče o krajinu, která zadržuje vodu (možná motivace Dt 20,19)

– rozhovory o šetření vodou v každodenním životě (zastavování vody při čištění zubů, při mydlení se či nanášení šampónu na vlasy ve sprše, úsporné splachování, umývání nádobí v napuštěném dřezu/v myčce a ne pod tekoucí vodou, ...)

– další nápady najdete také v Postním kalendáři, který najdete na <http://ckes.cz/materialy>